

gering have gjort en god Gerning. En saadan Lov vil sikkert efterhaanden kunne faa en heldig moralsk Indfyldelse paa det offentlige Liv, for saa vidt da en Lov overhovedet er i Stand til at udrette noget i saa Henseende, men nogle Lovregler tror jeg i alt Fald vilde kunne gøre deres Nytte paa dette Omraade.

Zahle: Det foreliggende Lovforslag er ganske overordentlig lidet omfattende — det er ikke nogen Bebrejdelse mod dem, der have affattet Lovforslaget, heller ikke mod den højtærede Konseilspræsident, der har forelagt det, det er kun en Bemærkning, som jeg vil stille i Spidsen for det, jeg har at sige, fordi jeg haaber, at dette skal kunne tjene til nogen Beroligelse, thi det forekommer mig, at dette Lovforslag har vakt en noget ugrundet Bevægelse indenfor de nærmest interesseredes Kreds. Det eneste, der i Grunden bestemmes ved dette Lovforslag, er jo, at nogle ganske enkelte Embedsmænd, nemlig Generaldirektører, Departementschefer, Direktører og Kontorchefer i Centraladministrationen, endvidere Amtmænd, Overpræsidenten og Politidirektøren i København og fast ansatte Dommere ikke maa træde i Tjenesteforhold som Bestyrelsesmedlemmer eller paa anden Maade til erhvervsdrivende Interessensskaber, derunder Aktieselskaber, samt Sparekasser. Dette er den egentlige positive Bestemmelse, som, naar dette bliver Lov, vil staa fast og urokkelig. Alt det andet indeholder ikke andet end, hvad jeg maaske med eet Ord kunde betegne som et Offentliggørelsesprincip. Men Hensyn til alt det andet gør sig egentlig kun det gældende, at Offentligheden skal have Besked med, hvad der foregaar. Dette, tror jeg, er rigtigt og ikke skadeligt for nogen, i hvert Fald ikke for nogen berettiget Interesse for Staten.

I øvrigt omhandler Forslaget jo to Parter, nemlig Rigsdagsmændene og Embedsmændene. Jeg antager, at de fleste af dette Tings Medlemmer allerede have været henne at se „Kongemagt”. Hvis de have det, have de ogsaa faaet en uhyggelig Fornemmelse af, at man tror det værste om det offentlige Livs Mænd her i Landet. Naar der fra Scenen siges nogle i øvrigt, forekommer det mig, temmelig letkøbte Bemærkninger om det Arbejde, som gøres af det offentlige Livs Mænd, saa er der øjeblikkelig Bifald fra hele Publikum. Den offentlige Mening er ikke os Rigsdagsmænd gunstig, det maa vi være klare over, man ser med megen Mistænksomhed paa vor Gøren og Laden, og man frygter i høj Grad

for, at vi betragte vort Mandat her i Rigsdagen som et Middel, det gælder om at benytte saa behændigt som muligt til at mele sin egen Kage. Det er en streng Dom, men jeg tror ikke, jeg har givet Ord til en Opfattelse, der er strengere end den almindelige ude i Befolkningen — destoværre. Jeg tror derfor ikke, det var med Rette, at den højtærede Konseilspræsident ved Forelæggelsen af Lovforslaget med saa stor Glædedvælede ved, at der laa en Kompliment til Rigsdagen deri, at der ikke af Kommissionen var stillet Forslag om rigoristiske Bestemmelser overfor Rigsdagsmænd. Det var ikke en Gang rigtigt i den Forstand, at man kunde sige, at Kommissionen har forholdt sig komplimenterende overfor Rigsdagens Medlemmer. Det har den paa ingen Maade. Den siger tværtimod, at det neppe kan bestrides, at der har været Tilfælde, som kunde give Anledning til Kritik med Hensyn til Overdragelse af lønmede Stillingen fra Regeringens Side til Rigsdagsmænd, og den begrunder, hvorfor den ikke stiller Forslag om videregaaende Bestemmelser overfor Rigsdagsmænd end dem, der opstilles, dermed, at en Bestemmelse om Genvalg, som var det naturlige, ikke saa godt kan lade sig praktisere for Landstingets Vedkommende uden uforholdsmæssige Bekostninger og Besvær; det siger Kommissionen, og den kunde have tilføjet: uden uheldige politiske Konsekvenser. Forholdet er nemlig det, at hvis en Landstingsmand udnævntes til en lønnet Statsstilling og saa skulde nedlægge sit Mandat, var det ingenlunde givet, at det Parti, hvortil han hørte, kunde genvælge ham eller en anden til Landstinget, selv om dette Parti var tilstrækkelig stærkt i den paagældende Landstingskreds til at burde have denne Repræsentant, idet de særegne Regler for Landstingsvalg ville kunne bevirke, at et helt andet Parti vilde kunne tage Mandatet. Baade det, jeg her tillader mig at tilføje, og det, der er fremhævet af Kommissionen, indeholder nogen Begrundelse for, at man ikke gaar den Vej, som ellers var den naturligste, at sige, at naar en Rigsdagsmand bliver udnævnt til et statslønnet Hverv, maa han enten træde ud af det offentlige Liv eller i hvert Fald søge Genvalg, saaledes at hans Vælgere kunne faa Lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt han under de forandrede Forhold fremdeles bør være deres Repræsentant.

Under disse Forhold er det vistnok tilraadeligt i hvert Fald nu, da Kommissionen er nøjedes dermed, ogsaa fra Rigsdagens Side til nøjes med den Bestem-